

WWF

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ ΠΥΡΚΑΓΙΩΝ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΒΙΝΤΕΟ 'Οι 12 άθλοι του Παντελή'

Προετοιμασία για τον εκπαιδευτικό

Αντιπυρική περίοδος είναι η περίοδος υψηλότερου κινδύνου για εκδήλωση πυρκαγιάς, όπου τα μέτρα που πρέπει να τηρούμε για την αποφυγή πρόκλησης πυρκαγιών και την προστασία μας από αυτές είναι αυξημένα και πρέπει να ακολουθούμε τις σχετικές οδηγίες.

Η **αντιπυρική περίοδος** ξεκινάει από την 1η Μαΐου κάθε έτους και διαρκεί 6 μήνες, ως την 31η Οκτωβρίου.

Ο **Ημερήσιος Χάρτης Πρόβλεψης Κινδύνου Πυρκαγιάς**, έχει ως κύριο στόχο να ενημερώσει τους φορείς που εμπλέκονται στην αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών αλλά και τους πολίτες, για τις περιοχές στις οποίες το επόμενο 24-ωρο είναι μεγάλη η πιθανότητα εκδήλωσης δασικών πυρκαγιών. Το Πυροσβεστικό Σώμα δίνει χρήσιμες συμβουλές για το **'Πώς να περιορίσουμε τον κίνδυνο των δασικών πυρκαγιών'**

Το σύστημα δασοπροστασίας στη χώρα μας στηρίζεται λειτουργικά σε τρεις παράλληλες επιχειρησιακές δομές:

- Το Πυροσβεστικό Σώμα,
- τη Δασική Υπηρεσία και
- τις δομές πολιτικής προστασίας, μέσω των οποίων οργανώνεται η συνεισφορά σε επίπεδο Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και Κεντρικής Κυβέρνησης.

Οι **εθελοντές δασοπροστασίας/δασοπυρόσβεσης** εντάσσονται στις δομές της πολιτικής προστασίας. Στην πραγματικότητα, όμως, ο εθελοντισμός αφορά εξίσου και τις άλλες δύο επιχειρησιακές δομές, καθώς το Πυροσβεστικό Σώμα αξιοποιεί στις τάξεις του εθελοντές πυροσβέστες και συντονίζει επιχειρησιακά εθελοντικές ομάδες, ενώ οι δασικές υπηρεσίες συνεργάζονται με εθελοντές και εθελοντικές ομάδες για την υλοποίηση δράσεων πρόληψης και προστασίας.

Σύνδεση με το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών

- Γλώσσα
- Γεωγραφία
- Πληροφορική
- Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή
- Μελέτη Περιβάλλοντος
- Εργαστήρια Δεξιότητων
- Περιβαλλοντικό πρόγραμμα/ όμιλος

Η ΑΝΤΙΠΥΡΙΚΗ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΙΝΑΙ Η
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΥΨΗΛΟΤΕΡΟΥ
ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΓΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΗ
ΠΥΡΚΑΓΙΑΣ

Γνωστικοί Στόχοι

Κατανόηση των τρόπων προστασίας από τις δασικές πυρκαγιές
Κατανόηση και απόκτηση ικανότητας σχεδιασμού προγράμματος
Κινητοποίηση και ανάληψη δράσης

Δεξιότητες που καλλιεργούνται

- Εργασία σε ομάδες
- Επικοινωνία
- Ικανότητα Παρουσίασης
- Κριτική Σκέψη
- Δημιουργική φαντασία και σκέψη
- Επίλυση προβλήματος

Εισαγωγή

Ξεκινήστε μία συζήτηση σχετικά με το περιεχόμενο του βίντεο που θα δουν στη συνέχεια, ζητώντας από τους μαθητές να μοιραστούν τις ιδέες τους για την προστασία του δάσους. (Εάν δεν έχουν δει το βίντεο «Ο Παντελής Πουαρό και το μυστήριο του καπνού», εξηγήστε ότι αφορά τις δασικές πυρκαγιές).

Μπορείτε να ξεκινήσετε τη συζήτηση χρησιμοποιώντας τις παρακάτω ερωτήσεις:

- Τι σημαίνει η λέξη άθλος;
- Για ποιο λόγο, πιστεύετε, ο Παντελής κάνει τους άθλους;
- Ποιοι μπορεί να είναι «Οι 12 άθλοι του Παντελή»;
- Ποιον άθλο έχετε κάνει ή θα κάνατε εσείς για τον ίδιο σκοπό;

Εξηγήστε ότι με την προβολή του βίντεο, θα δείτε τις προσπάθειες του Παντελή Πουαρό να προστατέψει το δάσος από τις πυρκαγιές. Ζητήστε τους να είναι προσεκτικοί για να θυμούνται ποιοι ήταν οι 12 άθλοι ή και να τους σημειώνουν αν θέλουν σε χαρτί

Προβολή βίντεο

Μετά την προβολή του [βίντεο](#) ξεκινήστε τη συζήτηση ως εξής: Πότε ξεκίνησε ο Παντελής τους άθλους του; Τι σημαίνει αντιπυρική περίοδος;

Πώς ετοιμάστηκε ο Παντελής για τους άθλους του; Γιατί; Ζητήστε από τους μαθητές να θυμηθούν και τους 12 άθλους. Ξεκινήστε μία συζήτηση για τον καθένα άθλο του Παντελή, για ποιο λόγο τον έκανε.

Τι είναι ο ημερήσιος χάρτης κινδύνου πυρκαγιάς; Τι σημαίνει εθελοντής; Τι σημαίνει εθελοντής ομάδας πυροπροστασίας;

Ποιος άθλος τους φάνηκε πιο ενδιαφέρον και γιατί; Ποιον άθλο θεωρούν πιο σημαντικό; Για ποιο λόγο;

Εργασία σε ομάδες

Ζητήστε από τους μαθητές να σκεφτούν τι θα ρωτούσαν τον Παντελή ή έναν ειδικό πυροπροστασίας, ή εθελοντή ή επαγγελματία, αν τους επισκεπτόταν στην τάξη για να μάθουν περισσότερα για το έργο του ή/και γι αυτόν.

Χωρίστε τους μαθητές σε ομάδες των 4 ατόμων και ζητήστε τους να ετοιμάσουν ένα ερωτηματολόγιο συνέντευξης 5-6 ερωτήσεων.

Όταν τελειώσουν ζητήστε από κάθε τετραμελή ομάδα να μοιραστεί μία ερώτηση, κατά προτίμηση, διαφορετική από των άλλων ομάδων.

Δείτε πιθανές ερωτήσεις στο Παράρτημα 4 σελ. 37, του υλικού [‘Η φωτιά σε αφορά’](#)

Δραστηριότητα 1.

Το δικό μας σχέδιο αντιπυρικής προστασίας (για μεγάλες τάξεις)

Εξηγήστε στους μαθητές ότι στις ομάδες τους θα σχεδιάσουν το δικό τους στρατηγικό πρόγραμμα εθελοντικής πυροπροστασίας.

Για το περιεχόμενο του προγράμματός τους μπορούν να εμπνευστούν από τους ‘12 άθλους του Παντελή’, να κάνουν μια έρευνα στο Διαδίκτυο για παρόμοιες δράσεις ή να σκεφτούν δικές τους ιδέες.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να αφιερώσουν χρόνο για να καταγράψουν πολλές ιδέες, να τις αξιολογήσουν κατά πόσο είναι αποτελεσματικές και εφικτές και να ψηφίσουν για να καταλήξουν σε αυτές που μπορούν να υλοποιήσουν.

Πιο συγκεκριμένα, μπορούν να οργανώσουν το σχέδιό τους ως εξής:

Αρχικά να επιλέξουν τη δασική έκταση που θέλουν να προστατέψουν.

Κατόπιν θα πρέπει να επιλέξουν τι είδους δράσεις θα κάνουν (καμπάνια ενημέρωσης των κατοίκων της περιοχής, επικοινωνιακές δράσεις, εκδήλωση, συγκέντρωση χρημάτων για την προστασία της περιοχής, εθελοντικές δράσεις στο χώρο).

Στη συνέχεια θα πρέπει να σκεφτούν, ποιος είναι ο σκοπός του προγράμματός τους (τι θέλουν να πετύχουν).

Σε ποιους απευθύνεται το πρόγραμμα (ποιους αφορά); Πώς θα επικοινωνήσουν μαζί τους;

Ποια/ποιες θα είναι οι βασικές δράσεις; Ποιο το όνομα του προγράμματος;

Πόσο ασφαλής είναι η συμμετοχή τους στην υλοποίηση του προγράμματος;

Θα χρειαστούν τη βοήθεια άλλων; Θα χρειαστεί να πάρουν άδεια για κάποια δράση;

Πόσο χρόνο θα χρειαστούν για να υλοποιήσουν τη δράση;

Στη συνέχεια μπορούν να κάνουν έρευνα στο Διαδίκτυο για το [χάρτη κινδύνου πυρκαγιάς, τι προβλέπεται για την περιοχή τους](#).

Για πιο αναλυτικό και πληρέστερο σχεδιασμό μπορούν να κάνουν μια έρευνα για τα αίτια έναρξης πυρκαγιών:

- τις κλιματικές συνθήκες την αντιπυρική περίοδο (ποια είναι η πιο ξηρή περίοδος με τις λιγότερες βροχοπτώσεις, μέσες θερμοκρασίες, ένταση ανέμων)
- την προσβασιμότητα στο χώρο
- τη χλωρίδα & πανίδα
- την ανθεκτικότητα της βλάστησης στην πυρκαγιά & τη δυνατότητα φυσικής αναγέννησης
- τους χρήστες/επισκέπτες, επαγγελματίες και μη (μελισσοκόμοι, υλοτόμοι, κτηνοτρόφοι κλπ)

Δραστηριότητα 2.

Το δέντρο που έσωσε το δάσος (για μικρότερες τάξεις)

Εξηγήστε στους μαθητές ότι θα σχεδιάσουν τους δικούς τους άθλους για να σώσουν τα δάση από τις δασικές πυρκαγιές. Για να το κάνουν αυτό θα χρειαστεί να αναλύσουν λίγο βαθύτερα τους άθλους του Παντελή.

Στις ομάδες, σε ένα φύλλο χαρτί, χωρίζουν με μία κάθετη γραμμή 2 στήλες και στη στήλη αριστερά γράφουν όσους από τους 12 άθλους του Παντελή θυμούνται. Στη δεξιά στήλη γράφουν το λόγο για τον οποίο έκανε ο Παντελής τον άθλο, ποιο πρόβλημα ήθελε να λύσει.

Στη συνέχεια δώστε σε κάθε ομάδα ένα μεγάλο χαρτί του μέτρου και ζητήστε τους να σχεδιάσουν ένα μεγάλο δέντρο με κορμό, ρίζες και κλαδιά. Οι ρίζες είναι πολλές, και τα κλαδιά ακόμα περισσότερα.

Σε κάθε ρίζα γράφουν έναν από τους λόγους που σημείωσαν στη δεξιά στήλη του χαρτιού (πχ. ξερά κλαδιά, ξερά φύλλα, σκουπίδια, τσιγάρα, καλώδια της ΔΕΗ, έλλειψη ενημέρωσης κ.ά.)

Στο κορμό γράφουν με μεγάλα γράμματα ‘Δασικές πυρκαγιές’.

Στα κλαδιά γράφουν τις λύσεις-άθλους του Παντελή, έτσι όπως τους έχουν καταγράψει στην αριστερή στήλη του χαρτιού τους.

Ζητήστε τους να προσθέσουν κι άλλα κλαδιά με λύσεις που αφορούν το τι μπορούν να κάνουν με την οικογένειά τους (πχ. επισκέψεις, καθαρισμούς), με τις αρμόδιες αρχές (πχ. κατασκευή ενημερωτικών πινακίδων), με την υπόλοιπη σχολική κοινότητα (πχ. υιοθεσία δασύλιου).

Κάθε ομάδα αναρτά στον τοίχο της τάξης το δέντρο της και παρουσιάζει τις λύσεις/κλαδιά που έχει σημειώσει, στην ολομέλεια.

Δραστηριότητα 1.(συν)

Επιπλέον μπορούν να κάνουν έρευνα στο Διαδίκτυο για να δουν ποιοι είναι οι αρμόδιοι φορείς για την προστασία της δασικής έκτασης (Δασαρχείο, Δήμος, Περιφέρεια, Φορέας Διαχείρισης Προστατευόμενης Περιοχής, Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας) και αν η δασική αυτή περιοχή προστατεύεται θεσμικά.

Στη συνέχεια μπορούν να επικοινωνήσουν με το Δήμο ή άλλη αρμόδια Αρχή και να ρωτήσουν αν υπάρχει σχέδιο αντιτυρικής προστασίας. Αν ναι, να ζητήσουν στοιχεία για τα παραπάνω.

Τέλος μπορούν να καταγράψουν όλα τα βήματα που θα ακολουθήσουν με συγκεκριμένη σειρά και ημερομηνία υλοποίησης και να ξεκινήσουν τις δράσεις.

Εξετάστε το ενδεχόμενο, πριν ξεκινήσουν τις δράσεις, να τις παρουσιάσουν σε όλο το σχολείο, σε μία έκθεση, ένα άρθρο στη σχολική εφημερίδα ή σε ένα βίντεο. Αν αυτό δεν είναι εφικτό χρονικά, αφήστε χρόνο να το κάνουν μετά την εφαρμογή του σχεδίου τους. Θα έχουν έτσι την ευκαιρία να μεταδώσουν τις γνώσεις τους και την εμπειρία τους στους συμμαθητές τους, αλλά και να εξασκήσουν τις επικοινωνιακές τους ικανότητες.

Παράλληλα θα είναι μια ευκαιρία να αξιολογήσουν το πρόγραμμά τους, κάτι που θα μπορούσαν να το κάνουν και στα ενδιάμεσα στάδια (τι κατάφεραν να υλοποιήσουν, τι δεν κατάφεραν, τι απόλαυσαν περισσότερο, πού δυσκολεύτηκαν, τι θα μπορούσαν να κάνουν στη συνέχεια).

Χρόνος

Λάβετε υπόψη ότι για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων οι μαθητές σας θα χρειαστούν χρόνο για να κάνουν έρευνα και να υλοποιήσουν τις δράσεις τους. Βοηθήστε τους να υπολογίσουν ρεαλιστικά σε πόσο χρόνο υπολογίζουν να ολοκληρώσουν τις εργασίες τους.

Οργανώστε το πλάνο των μαθημάτων σας, βάσει του παραπάνω προγραμματισμού.

Αν δεν μπορείτε να διαθέσετε τόσο χρόνο από τα μαθήματά σας, μπορείτε να περιοριστείτε στην αξιοποίηση του βίντεο και των προτάσεων για συζήτηση μετά την προβολή του βίντεο, καθώς και τις εργασίες σε ομάδες που περιέχονται στα εκπαιδευτικά φυλλάδια (διάρκεια 1-2 διδακτικές ώρες).

Δραστηριότητα 2. (συν)

Αφού παρουσιάσουν όλες οι ομάδες, ζητήστε από κάθε μαθητή να περάσει από τα δέντρα και να ψηφίσει με ένα μολύβι δίπλα σε μία δράση που θα ήθελε να κάνει η τάξη του. Καταμετρήστε τις ψήφους και με τις ιδέες που έχουν τις περισσότερες ψήφους συντάξτε τη λίστα με τους άθλους της τάξης.

Συζητήστε ποιους άθλους θα κάνετε πρώτα, τι θα χρειαστείτε και οργανώστε την υλοποίησή τους.

Μπορείτε στη συνέχεια να δώσετε στον καθένα πράσινα χαρτιά ή χαρτόνια κομμένα σε σχήμα φύλλου για να γράψει σε ένα φυλλαράκι μία δράση από τους άθλους της τάξης από τη λίστα.

Κολλήστε τα φύλλα με τους άθλους της τάξης πάνω σε ένα από τα δέντρα και παρουσιάστε το δέντρο σας στη σχολική κοινότητα. Παρουσιάστε και τον προγραμματισμό σας για την υλοποίηση των άθλων, αν είναι έτοιμος. Ετοιμάστε και άλλα φυλλαράκια και μοιράστε σε όποιον θέλει να συμπληρώσει μία προσωπική δέσμευση για την προστασία του δάσους από τη φωτιά.

Αξιολόγηση

Οι μαθητές γράφουν σε ένα χαρτί:

Μια επιτυχημένη στιγμή από τη δράση που έκανα...
Μια πρόκληση από τη δράση που ανέλαβα...

Εργαλεία

- Χαρτιά, χαρτί του μέτρου, πράσινα χαρτόνια
- Μαρκadόροι
- Χαρτάκια post it
- ψαλίδια
- Blue tack
- Έρευνα στο διαδίκτυο
- Εξοπλισμός προβολής βίντεο (προβολέας, οθόνη, ηχητικά)

Αποστολή του WWF είναι να σταματήσει την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και να χτίσει ένα μέλλον αρμονικής συνύπαρξης ανθρώπων και φύσης, προστατεύοντας τη βιοποικιλότητα, διασφαλίζοντας τη βιώσιμη χρήση των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, και προωθώντας τη μείωση της ρύπανσης και της σπάταλης κατανάλωσης.

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ:

Μάθετε περισσότερα για τη δουλειά μας για τα δάση και την περιβαλλοντική εκπαίδευση για τα δάση.